Openbaring 4

> Lees eerst Openbaring 4 in je Bijbel. Lees daarna de uitleg hieronder.

THEMA

God op zijn troon heerst over het universum van eeuwigheid tot eeuwigheid

In hoofdstuk 4 ziet de apostel Johannes een visioen van de troon van God in de hemel, de uitstraling van God op de troon en de vier dieren en de vierentwintig oudsten die de troon omringen.

A. Openbaring 4:1. De geopende deur

> De geopende deur.

4:1a Hierna zag ik, en zie er was een deur geopend in de hemel [1] **.**

De uitdrukking 'hierna' introduceert een nieuw visioen (7:1; 18:1; 19:1), niet een chronologisch gegeven.

Johannes zag een deur geopend in de hemel (4:1). Door de deur in de hemel te openen, openbaart God de hemelse werkelijkheden. *God openbaart dingen zoals ze werkelijk zijn en zoals Hij ze ziet*. Johannes ziet de heerlijkheid van God, zittend op zijn troon in de hemel (4:1) en hoort wat de bewoners in de hemel over God zeggen!

Slechts een paar mensen hebben 'een open deur naar de hemel' gezien:

- In zijn droom zag **Jakob** een ladder met God erboven en engelen die omhoog en naar beneden klommen. God openbaarde en bevestigde zijn verbond met Abraham. Jakob ervoer dit als 'het huis van God' en de poort naar de hemel [2] .
- In zijn visioen zag **Ezechiël** de hemel openstaan en zag hij "de verschijning van de gedaante van de heerlijkheid van de HEERE" [3] .
- **Johannes de Doper** zag de hemel opengaan en de Geest als een duif neerdalen op Christus. Hij hoorde een stem zeggen, "Dit is mijn geliefde Zoon, in wie Ik mijn welbehagen heb" [4] !
- Jezus beloofde dat **zijn discipelen** de hemel open zouden zien met engelen die opstegen en neerdaalden op de Zoon van de Mens [5] . Zij zouden Jezus Christus zien als de Middelaar tussen God de Vader in de hemel en de mensen op de aarde [6] .
- **Stefanus** zag de hemel geopend en Jezus staande aan de rechterhand van God [7] .
- **De apostel Petrus** zag de hemel geopend en God openbaarde hem dat hij de niet-Joden (de heidenen) niet als onreine dieren moest verachten, maar het evangelie aan iedereen moest verkondigen [8] .
- **De apostel Paulus** zag de hemel geopend. Hij werd in de derde hemel (de woonplaats van God, het paradijs) opgenomen en heeft onuitsprekelijke woorden gehoord [9] .
- Nu zag **de apostel Johannes** in een visioen de hemel geopend. God zei, "Kom hier, omhoog (4:1)!" En Johannes werd in het hemelse heiligdom ingeleid om de troon van God te zien en de dingen van Gods eeuwige plan te horen. Van nu aan kan en mag een mens God met vertrouwen naderen [10] en weten

we hoe de hemel eruitziet [11] . Johannes stond voor het aangezicht van God. Hij beschrijft God niet, maar wel Gods uitstraling.

Dit is de derde keer dat Christus het over 'een deur' heeft in dit bijbelboek: Christus geeft 'een geopende deur' aan de missionaire gemeente van Filadelfia om de verloren wereld binnen te dringen (3:8).

Daarna 'staat Hij aan de deur' van de lauwe gemeente van Laodicea om bij mensen die zich bekeren binnen te komen (3:20). En nu 'opent Hij een deur' in de hemel om zijn heerlijkheid te tonen.

4:1b En de eerste stem die ik als van een bazuin met mij had horen spreken, zei: Kom hier, omhoog en Ik zal u laten zien wat hierna moet geschieden. [12]

De stem moet de stem van Christus zijn (zie 1:11-12). Op gezag van Christus toont de engel aan Johannes: wat vanaf de eerste komst van Jezus in het verleden tot aan het einde van de tijd zal plaatsvinden (zie 1:1-3,19). Het is *een openbaring van gebeurtenissen vanaf de eerste komst van Christus tot zijn wederkomst en daarna*. [13] Die dingen *moeten* plaatsvinden als onderdeel van Gods eeuwige en soevereine plan.

De boodschap van de geopende deur.

De boodschap van deze geopende deur in de hemel is dat de wereld dingen mag zien zoals zij werkelijk zijn (4:1). Zij mag de onzichtbare, eeuwige, goddelijke werkelijkheid zien zoals God ernaar kijkt. De zichtbare gebeurtenissen op de aarde zijn niet zoals zij zich voordoen. De onzichtbare werkelijkheid is de werkelijkheid die God van alle eeuwigheid voor zijn volk en zijn schepping gepland heeft. Daarom moeten christenen hun ogen niet vestigen op wat zij zien, maar op wat onzichtbaar is en door Christus geopenbaard wordt [14] *! Paulus zei daarover: "Zoek de dingen die boven zijn, waar Christus is, die aan de rechterhand van God zit. Bedenk de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn"* [15]

B. Openbaring 4:2-3. De troon en Hij die erop zit

De troon van God.

4:2 En meteen raakte ik in geestvervoering. En zie,
er stond een troon in de hemel en op de troon zat
Iemand [16] **.**

Johannes ziet niet meer met zijn eigen ogen en hoort niet met zijn eigen oren, maar ziet en hoort de dingen als in een visioen. Zijn ziel is onttrokken aan alles om hem heen en hij is helemaal gericht op de dingen die aan hem in het visioen getoond worden. Na zijn eerste visioen was Johannes voor een poos naar de normale staat teruggekeerd om zijn eerste visioen en de zeven brieven aan de gemeenten op te schrijven. Hoe lang een visioen duurt, weet men niet. Tijdens een visioen kan een mens zich ook nog bewust zijn van zijn omgeving. Bijvoorbeeld Stefanus. Hij was er zich bewust van dat mensen hem stenigden én dat hij Jezus Christus in een visioen in de hemel zag staan [17] .

Johannes ziet de hemelse werkelijkheid, die in de vorm van beelden aan hem wordt gecommuniceerd.

Johannes zag een troon in de hemel (4:2). Het woord 'troon' (tronen) komt 47 keer voor in het boek Openbaring en behalve de troon van de satan (2:13), de troon van het beest (13:2) en de tronen van oudsten (4:4), verwijzen zij allemaal naar de troon van God of Christus en staan zij allemaal *in de hemel*! (Zie vooral 1:4-5; 3:21; 4:2; 5:6,7,13; 7:9,10,11,15; 12:5; 15:5 en 16:17; 20:4,11). Het universum en alles erin wordt beheerst door Christus vanuit de troon in de hemel [18] .

Gods troon is het centrum van het universum! Het universum van de Bijbel is niet geocentrisch (rondom de aarde gecentreerd), heliocentrisch (rondom de zon gecentreerd), sagittario-centrisch (rondom het sterrenbeeld 'boogschutter' gecentreerd), maar theocentrisch (God is in het centrum van ons wereldbeeld)! Sterren vermeerderen de grootheid en macht van God [19] . *Een universum met de God van de Bijbel in het midden is het juiste wereldbeeld voor de theologie en ook voor de astrologie, de kosmologie en de wetenschap!*

De troon in het centrum van het heelal tekent de ware filosofie van de geschiedenis. Het zijn niet de berichten uit de media die deze wereld vormen en bepalen, maar de wil van God op zijn troon! Niets wordt van zijn heerschappij uitgesloten. De troon is duidelijk gebaseerd op bijbelse symboliek [20] .

Het woord 'zitten' betekent in voortdurende rust en majesteit. Er is geen haast, geen inspanning en geen paniek in de hemel. Hoewel de boze machten proberen om de troon te veroveren, is de overwinning aan de God van de Bijbel! *Met God, die op de troon zit, is alles van eeuwigheid tot eeuwigheid onder controle* [21] .

Hij kent alle geheimen die in de schepping en achter de geschiedenis verborgen zijn. Niets kan Hem ooit verrassen. Hij laat nooit varen de werken van zijn handen [22] .

4:3 En Hij die daar zat, zag eruit als de stenen jaspis en sardius (NBV: sarder). En er was een regenboog (stralenkrans) rondom de troon, die eruitzag als een smaragd. [23]

Johannes *zag Gods uitstraling* (4:3), *niet God zelf. Dit is niet een beschrijving van God, maar een beschrijving van Gods voorkomen, uitstraling. God is Geest* [24] *en kan niet gezien worden en dus ook niet beschreven of gemeten worden*. Maar Gods voorkomen kan wel gezien worden en dus ook beschreven!

Johannes gebruikt edelstenen [25] om de heerlijke uitstraling van Gods wezen te beschrijven:

- 'Het **wit** van de jaspis', een soort transparante diamant (21:11), vertegenwoordigt de uitstraling van Gods onbeschrijfelijke heerlijkheid of heiligheid.
- 'Het **rood** van de sardius', de kleur van bloed, symboliseert de uitstraling van Gods rechtvaardige oordeel.
- 'Het **groen** van de smaragd', de kleur van leven, staat voor Gods barmhartige verlossing. 'De regenboog' symboliseert Gods prachtige wezenskenmerken in verlossing, de veelkleurige wijsheid van zijn verlossingsplan [26] en zijn liefdevolle trouw tegenover hen die in Hem geloven en Hem gehoorzamen [27] .

De boodschap van de kleuren van de edelstenen is dat in Gods heerlijke en heilige karakter zijn eigenschappen niet van elkaar gescheiden kunnen worden. Zijn heilige en rechtvaardige verbolgenheid tot oordeel tegen kwaaddoeners en liefdevolle trouw tot verlossing van gelovigen kunnen nooit van elkaar gescheiden worden! Het evangelie is een boodschap van verlossing (voor gelovigen) én van oordeel (voor mensen die volharden in ongeloof [28] .

Voor de gelovigen tijdens de oudtestamentische en nieuwtestamentische periode is de storm van Gods oordeel al voorbij! "Er is geen verdoemenis voor hen die in Christus Jezus zijn" [29] ! Gelovigen zijn al gerechtvaardigd door het geloof. God blijft hen altijd trouw. De drie kenmerken van Gods wezen stralen uit Gods troon: God regeert voor eeuwig in heerlijke heiligheid, met rechtvaardig oordeel en trouwe verlossing.

De boodschap van Gods troon (4:2b-3).

De beschrijving van Gods troon in het Oude Testament is als volgt: God zit op zijn troon. Alle hemelse wezens staan om Hem heen [30] . De engelen komen om hun opwachting te maken bij de HEERE [31] . De HEERE zegt tot de Heere (zijn Gezalfde, de Messias), “Zit aan Mijn rechterhand totdat Ik uw vijanden gemaakt zal hebben tot een voetbank voor Uw voeten” [32] . De HEERE van de legermachten zal regeren op de berg Sion”... “in Jeruzalem wordt zijn luister getoond aan de oudsten van zijn volk” [33] . De beschrijving van Gods troon door Daniël: “Tronen werden geplaatst, en de Oude van dagen zette zich neer. ... Duizendmaal duizenden dienden Hem en tienduizendmaal tienduizenden stonden voor zijn aangezicht. Het gerechtshof hield zitting en de boeken werden geopend” [34] . Hij die op de troon zit, zal lachen en de goddeloze en onrechtvaardige volken en hun koningen bespotten omdat zij zich tegen de HEERE en zijn Gezalfde opstelden. Christus zal de natiën en de einden van de aarde erven en de vijandige volken als aardewerk verbrijzelen [35] .

Hier op de aarde zien we (dagelijks) Gods voetbank (hoofdstuk 6), maar laten we niet Gods troon in de hemel vergeten (hoofdstuk 4)! Christenen worden wel op de aarde vervolgd [36] , maar uiteindelijk werken alle dingen mee ten goede voor hen die God liefhebben [37] ! *Te midden van de vervolgingen en verdrukkingen (aardbevingen, tsunami’s, epidemieën, oorlogen, enz.) moet de blik van christenen gericht blijven op God die op de troon zit.* De God van de Bijbel is ‘de allerhoogste Koning en Heer’! Het universum (inclusief de tegenwoordige aarde) wordt niet geregeerd door een aristocraat, autocraat, democraat, boze geest of blind noodlot. Het wordt geregeerd door de God van de Bijbel die op zijn hemelse troon zit. “De HEERE regeert; laten de volken sidderen” [38] !

De boodschap van Openbaring 4 is dat God op zijn troon het centrum van het heelal is en dat Hij over alles en allen door Jezus Christus regeert [39] *. God op zijn troon moet de focus zijn van alle christenen op de aarde. Paulus zei: “Zoek dan de dingen die boven zijn, waar Christus is, die aan de rechterhand van God zit. Bedenk de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn”* [40] *. Het middelpunt van de christelijke wereldbeschouwing is niet de mens of iets in de schepping, maar God zelf. Gods troon is onwrikbaar! Dit is de blijde boodschap op Hemelvaartsdag!*

Alleen bij de wederkomst van Christus zullen de hemelen en de aarde nog eenmaal beven, maar het Koninkrijk van God staat voor eeuwig vast [41] *!*

C. Openbaring 4:4-8a. Rondom de troon

1. Één God

Degene die op de troon zit (God de Vader) (1:4b) deelt zijn troon met God de Geest (1:4c; 4:2,5) en God de Zoon (1:5; 5:6). God de Vader en God de Zoon en God de Heilige Geest hebben één Naam [42] en zijn één Goddelijk Wezen (1:4-5; 4:2,3,5; 5:6) [43] .

Hij die op de troon zit wordt omringd door zeven concentrische cirkels.

De eerste drie edelstenen beschrijven de uitstraling van Gods wezen en de laatste vier cirkels beschrijven de schepselen die zijn troon omringen.

- De eerste edelsteen, *de jaspis (wit)*, symboliseert God in zijn heerlijkheid en heiligheid.
- De tweede edelsteen, *de sardius (rood)*, symboliseert God in zijn rechtvaardigheid en oordeel.
- De derde, *de regenboog als een smaragd (groen)*, symboliseert God in zijn trouw en verlossing.

- *De vier dieren* staan in een cirkel om de troon. Zij zijn hemelse wezens die Gods schepping voor zijn troon vertegenwoordigen. De leeuw vertegenwoordigt de wilde dieren. Het kalf vertegenwoordigt de makke dieren. Het dier met een gezicht als een mens vertegenwoordigt de mensheid. De vliegende arend vertegenwoordigt de vogels. De vier dieren aanbidden God als betrokken in de heilsgeschiedenis binnen de schepping (4:8).
- *De vierentwintig oudsten* (ouderlingen) zitten op eigen tronen om Gods troon. Zij zijn hemelse wezens die Gods kerk/Gemeente in het Oude [44] en Nieuwe Testament [45] vertegenwoordigen. Zij aanbidden God die over de schepping en de natuur heerst (4:11).
- *De ontelbare engelen* stonden ook om de troon. Zij prijzen de troonsbestijging van Christus in de hemel en zijn volmaakte kenmerken (5:12).
- *Alle andere schepselen* in het universum, inclusief alle gelovigen, prijzen Gods heerschappij door Jezus Christus (5:13).

Zo wordt Gods troon uitgebeeld als aanwezig in het centrum van de schepping en het middelpunt van de geschiedenis. Alle schepselen, heiligen en engelen, zonder uitzondering, prijzen God! *Deze beurtzang tussen de dieren, de oudsten, de engelen en al Gods andere schepselen zal voortduren tot in alle eeuwigheid! Zij prijzen God voor zijn veelkleurige deugden die openbaar worden in de schepping en in de verlossing*. Zij prijzen Hem voor de verlossing die het Lam van God [46] bij zijn eerste komst verdiend heeft en nu vóór zijn wederkomst uitvoert!

De bergen en de heuvels breken uit in gejuich en alle bomen van het veld klappen in de handen [47] . De hemel vertelt Gods eer, het gewelf verkondigt het werk van zijn handen. [48] De dingen van Hem die onzichtbaar zijn, worden sinds de schepping van de wereld uit zijn werken gekend. [49]

2. De vierentwintig oudsten

4:4 En rondom de troon stonden vierentwintig tronen. En op de tronen zag ik de vierentwintig ouderlingen zitten *permanent* **bekleed met witte kleren, en met gouden kronen op hun hoofd.** [50]

Dit beeld (4:10; 5:6,8,11; 7:11; 11:16; 19:4) wijst terug naar de oudtestamentische beschrijving van Gods troon wanneer God regeert en gerechtigheid en oordeel uitoefent. Gods troon wordt omringd door hemelse wezens en oudsten of de leiders van het volk.

De naam 'oudsten' [51] *toont aan dat zij vertegenwoordigers van het volk van God (de kerk/Gemeente) zijn. Zij zijn niet het volk van God zelf en ook niet mensen (christenen) die het volk van God vertegenwoordigen*. Het aantal 24 wijst naar de 24 afdelingen van priesters [52] en de 24 afdelingen van Levieten [53] in het Oude Testament die in de tempel dienden [54] . Het aantal 24 (2x12) wijst vooral naar het volk van God in het Oude Testament (de 12 stammen van Israël) plus het volk van God in het Nieuwe Testament (de 12 apostelen) (21:12-14). Dus het getal '24' symboliseert de vertegenwoordigers van het volle getal van Gods uitverkoren volk door heel de geschiedenis heen.

In Openbaring 5:8-10 worden deze '24 oudsten' duidelijk onderscheiden van de mensen van elk volk op de aarde die met het bloed van Christus gekocht zijn. En in Openbaring 7:11 worden deze '24 oudsten' duidelijk onderscheiden van de ontelbaar grote menigte uit alle naties, stammen, volken en talen (7:9,14).

Daarom is het getal '24' niet een symbool voor Gods uitverkorenen, maar voor *de vertegenwoordigers* van Gods uitverkorenen. Zij zijn waarschijnlijk hemelse wezens die de kerk/Gemeente direct voor Gods troon vertegenwoordigen [55] .

De boodschap van de vierentwintig oudsten.

Van alle schepselen die rondom de troon in de hemel staan worden de 24 oudsten het eerst genoemd, omdat zij *de belangrijkste schepselen in het universum vertegenwoordigen, namelijk: de gelovige mensen* [56] . De taak van de vierentwintig oudsten is om Gods heerlijkheid in zijn scheppingswerk (4:11) en in zijn verlossingswerk te bevorderen [57] . Zij brengen ook de gebeden van de heiligen (de christenen van de strijdende kerk) voor de troon van God (5:8-10). Zij worden voorgesteld als de aanbiddingsleiders in de hemel.

Deze 24 *vertegenwoordigers* van de kerk zijn bekleed met witte kleren. Deze symboliseren hoe God zijn volk beschouwt en behandelt. 'De witte kleren' betekenen dat God zijn volk gewassen heeft met het bloed van Christus. Zij dragen geen 'kronen' als koningen, maar 'overwinnaarskransen (laurierkransen)' als zinnebeelden van de behaalde overwinning [58] . 'De kroon' of diadeem was een symbool van de Perzische koning, een blauwe band met een witte rand op de tiara [59] . 'De overwinningskrans' is een symbool van de zekere overwinning van Gods volk. De kleding en dienst van de oudsten laten zien dat zij ten behoeve van Gods volk dichtbij God staan.

Probeer je deze dingen voor te stellen!

Conclusie. De vierentwintig oudsten (ouderlingen) zijn waarschijnlijk hemelse wezens [60] *die de kerk/Gemeente van het Oude en Nieuwe Testament altijd* voor Gods troon vertegenwoordigen.
De kerk wordt uitgetild boven de schepping en de geschiedenis en wordt direct in Gods tegenwoordigheid vertegenwoordigd.

De vier dieren vertegenwoordigen de schepping en richten zich in hun aanbidding op wat God doet in en door de kerk (4:8). [61] *En de vierentwintig oudsten vertegenwoordigen de kerk en richten zich in hun aanbidding op God, de Schepper (4:11). Deze schepping is het theater waarin God zijn plan met de kerk realiseert.* De 24 oudsten hebben het over de schepping en de 4 dieren hebben het over de kerk. Deze gekruiste voorstelling noemen we 'een chiasme'. Allen in de schepping en allen in de geschiedenis aanbidden God die niet alleen de schepping, maar ook de vervulling van zijn verlossingsplan met de kerk belangrijk vindt.

3. De bliksemstralen en donderslagen

4:5a En uit de troon kwamen *onophoudelijk* bliksemstralen, stemmen (gerommel, NBV: groot geraas) en donderslagen [62] **.**

Deze natuurverschijnselen komen in de Bijbel voor wanneer God zijn wil openbaart:

- tijdens de openbaring van *Gods Wet* (de Tien Geboden) [63]
- tijdens de openbaring van *Gods genade* door gebeurtenissen in de natuur [64]
- tijdens de openbaring van *Gods heerschappij* over het universum (4:5a).
- tijdens de uitstorting van *Gods Geest, de Heilige Geest* [65]
- tijdens de openbaring van *Gods oordelen* in de geschiedenis van de wereld (8:5; 11:19; 16:18) [66] .

Deze tekenen in de natuur veroorzaken schrik en ontzag. *Zij zijn uitdrukkingen van Gods grootheid, macht en majesteit, wanneer Hij zijn wil openbaart (zie ook Matteüs 27:51-53).*

De boodschap van de bliksemstralen, stemmen en donderslagen. [67]

De gebeurtenissen in Gods universum kunnen niet langer doorgaan zoals voorheen, omdat het contrast tussen de kalmte in de hemel en de rusteloze strijd op de aarde te groot is. De ontrafeling van de geschiedenis in de wereld moet beginnen; de gebeurtenissen in de geschiedenis moeten tot hun finale bestemming komen, namelijk, tot het doel dat God met de geschiedenis heeft.

Zijn doel is: "om in de volheid van de tijden alles weer in Christus bijeen te brengen, zowel wat in de hemel als wat op de aarde is" [68] *!* De gebeurtenissen in Gods heilsgeschiedenis moeten in beweging komen en de grote gebeurtenissen 'in de volheid van de tijd' moeten beginnen. *Zoals de bliksem en de donder hun begin in de hemel hebben maar plaatsvinden op de aarde, zo hebben de gebeurtenissen op de aarde ook hun begin in de hemel!* God zit op de troon en Hij heeft alles wat er op de aarde gebeurt onder controle en leidt alles tot wat goed is voor hen die in Hem hun vertrouwen gesteld hebben [69] !

De boodschap van bliksemstralen, gerommel en donderslagen hier is dat een unieke historische gebeurtenis op het punt staat te gebeuren – namelijk: de troonsbestijging van Christus de Heere (hoofdstuk 5)!

4. De zeven vurige fakkels

4:5b En er stonden zeven vurige fakkels *aanhoudend* **te branden vóór de troon. Dit zijn de zeven Geesten van God** [70] **.**

Johannes zag 7 vurige fakkels die brandden voor Gods troon (4:5). Gods hemelse paleis wordt in het Oude Testament vertegenwoordigd door de tabernakel of tempel (7:15) met *drie afdelingen*:

- *Het Allerheiligste met de ark.* De ark, die in het Allerheiligste achter het voorhangsel verborgen stond, symboliseerde Gods troon en wees op het feit dat **God** hoogverheven en ontoegankelijk was voor gewone mensen.
- *Het Heilige met de zevenarmige kandelaar.* De zevenarmige kandelaar in het Heilige symboliseerde de volheid van **de Heilige Geest**, die zijn licht van verlossing overal uitstraalt.
- *De Voorhof met het brandofferaltaar*. Het brandofferaltaar in de Voorhof symboliseerde dat zonder het vergieten van het bloed van **het Lam** er geen verzoening mogelijk was en dus niemand bij God kon komen.

De volgorde van deze drie afdelingen symboliseerde de Drie-eenheid van God. In Openbaring 1:4-5 en ook in Openbaring 4:2,5 en 5:6 wordt die Drie-eenheid opnieuw genoemd, namelijk, God de Vader, de Geest en Jezus Christus. *De tabernakel of tempel in het Oude Testament was dus een aardse 'schaduw' (beeld)* [71] *van de hemelse 'werkelijkheid' (tegenbeeld)* [72] .

Het éne Goddelijke Wezen openbaart zich aan de mensen in drie Zijnswijzen of Bestaanswijzen (zie 1:4-5). Hij openbaart zich als:

- God de Vader, die de raadsbesluiten neemt.
- God de Zoon, die de menselijke natuur bij zijn goddelijke natuur aannam en zijn eigen schepping en geschiedenis binnentrad. Ook voert Hij Gods raadsbesluit uit met betrekking tot de openbaring van God, de verlossing van de gelovigen, het oordeel van de ongelovigen en de herschepping van alles.
- God de Geest die in de christenen woont en door middel van de christelijke kerk/Gemeente Gods raadsbesluit toepast in individuele mensen.

Dit ene Goddelijke Wezen zit op de troon in de hemel!

In het Heilige van de tabernakel (tempel) stond dus de kandelaar met drie armen naar links, één in het midden en drie armen naar rechts [73] . De zeven lampen moesten dag en nacht blijven branden [74] . Het was een symbool voor de Heilige Geest gedurende de oudtestamentische periode.

Maar in de nieuwtestamentische hemelse tempel zijn zeven brandende fakkels voor Gods troon. Zij symboliseren 'de zeven geesten' in het hemelse heiligdom (4:5b) en het getal 'zeven' symboliseert de volheid en goddelijke volmaaktheid van de éne Heilige Geest. De Heilige Geest werkt in de zeven historische gemeenten op de aarde en symboliseert dat de eeuwige God van de Bijbel in zijn hele kerk/Gemeente op de aarde woont en werkt [75] .

Hier legt Christus het symbool duidelijk uit (ook in 1:20): het symbool 'lamp of fakkel' vertegenwoordigt geesten. *Het feit dat Jezus dit symbool uitlegt toont aan dat het boek Openbaring niet 'letterlijk', maar symbolisch uitgelegd moet worden*. Het getal 'zeven' is ook een symbool en vertegenwoordigt goddelijke volheid en volmaaktheid.

In hoofdstuk 1 tot 3 vertegenwoordigen 'de zeven historische gemeenten' in Klein Azië alle gemeenten in de wereld en in de geschiedenis (2:7)! In hoofdstuk 4 vertegenwoordigen 'de zeven geesten' de goddelijke volheid van de Heilige Geest die uitgeoefend wordt op grond van het volbrachte verlossingswerk van Jezus Christus.

De boodschap van de zeven vurige fakkels

De boodschap van de zeven vurige fakkels is dat de goddelijke volheid van de Heilige Geest zijn functies, gaven en vrucht uitstraalt naar alle gemeenten en alle christenen in de wereld.

De zeven fakkels stralen evenals de zon licht en warmte uit. De Heilige Geest is 'een verterend vuur' [76] *voor alle goddelozen en onrechtvaardigen, maar "een bad van wedergeboorte en vernieuwing"* [77] *voor alle gelovigen.*

5. De glazen zee

4:6a En vóór de troon was een glazen zee, als kristal. [78]

De 'zee' als symbool heeft drie mogelijke betekenissen in de Bijbel:

De zee is een symbool van *de chaotische naties* **in de wereld**.

In het Oude Testament staat 'de zee' voor de wanordelijke, onstuimige, woeste volkeren, die door demonische machten beheerst worden (13:1; 17:15) [79] . Deze chaotische natiën maken de aarde tot een onveilige plaats en dreigen Gods heiligdom (Gods volk) op de aarde te vernietigen. Het is mogelijk dat "de zee glad en rustig als glas" in Openbaring 4:6a, de christenen uit alle volken vertegenwoordigt die, nadat verzoening voor hun zonden gedaan is, in volmaakte rust, vrede en harmonie met God in de hemel verkeren.

'De glazen zee als kristal' (4:6) symboliseert hier *de verlossing* **van God**.

In het Oude Testament stond een groot koperen wasvat met water. Het werd 'een koperen zee' genoemd. Het stond tussen het brandofferaltaar en de deur van de tempel. De priesters moesten daarin hun handen en voeten wassen voordat zij de tempel binnengingen om brandoffers te brengen op het brandofferaltaar [80] .

In het Nieuwe Testament symboliseert deze glazen zee, helder als kristal, het bloed van Christus waarin zij symbolisch hun kleren wit wassen (7:14). Het symboliseert de rechtvaardige en volkomen transparante verlossing van God door de dood en opstanding van Jezus Christus. Hierdoor mogen christenen "met

vrijmoedigheid tot de troon van Gods genade naderen” [81] en zijn nieuwtestamentische tempel (de kerk/Gemeente) binnengaan. De glazen zee heeft deze betekenis in Openbaring 4:6a.

‘De glazen zee met vuur vermengd’ (15:2) symboliseert daar *het oordeel* **van God**.

“Toen zag ik iets als een zee van glas, vermengd met vuur. Bij (NBV: op) de glazen zee stonden zij die het beest, zijn beeld en het getal van zijn naam hadden overwonnen. Ze hadden lieren om daarop te spelen voor God. Ze zongen het lied van Gods dienaar Mozes en het lied van het Lam: “Groot en wonderbaarlijk zijn uw werken, Heere, Almachtige God, rechtvaardig en waarachtig zijn Uw wegen (NBV: betrouwbaar is uw bestuur), Koning van de heiligen.” (15:2-3).

In het Oude Testament trok Mozes met de Israëlieten door de Rode Zee. Het Egyptische leger dat hen volgde werd door God in verwarring gebracht. Het water van de zee viel op deze vijanden als een tsunami. [82] “Niet één van hen bleef over”. [83]

In Openbaring 15:2-3 moeten we denken aan die Rode Zee waar de Farao met zijn soldaten in verdronk [84] . ‘De glazen zee’ symboliseert de oordelen van ‘de zeven schalen’ (hoofdstuk 16). *Gods oordelen zijn volkomen rechtvaardig en transparant*. ‘Het vuur’ symboliseert Gods heilige en rechtvaardige verbolgenheid waardoor Hij zijn laatste oordeel over de zonden uitvoert. De vijanden van hen die in Christus geloven, komen daarin om. ‘Het glas’ symboliseert dat Gods heilige en rechtvaardige toorn en straf volkomen transparant is.

Niemand kan God van onrechtvaardigheid beschuldigen. Allen zullen zeggen, “Rechtvaardig en betrouwbaar is uw bestuur … uw rechtvaardige daden zijn geopenbaard” (15:3-4)! Na het laatste oordeel zal niets wat zondig of verwerpelijk is voor Gods gezicht blijven bestaan (21:8,27). ‘De zee’ heeft deze betekenis in Openbaring 15:2.

De boodschap van de glazen zee.

De boodschap van de glazen zee in Openbaring 4:6 is dat de heerschappij van God leidt tot verlossing van allen die geloven in Jezus Christus. Zij zullen in rust, vrede en harmonie met God kunnen leven, hier op aarde [85] *, en na de dood in de hemel* [86] *en ten slotte na de wederkomst van Christus op de nieuwe aarde (21:3).*

6. De vier dieren

4:6b En in het midden van de troon en om de troon heen waren vier dieren [87] **, vol ogen van voren en van achteren** [88] **.**

Johannes zag vier dieren rondom de uitstraling van God en Jezus Christus staan (4:6b-8a). *Soms maakt de Bijbel gebruik van materiaal uit vroegere culturen. Hier krijgt dat wel een nieuwe betekenis. De vier dieren worden waarschijnlijk geassocieerd met de bekende sterrenbeelden: de Leeuw, de Stier, de Waterman en de Schorpioen. De Arend wordt in plaats van de Schorpioen gebruikt omdat hij dichtbij de Waterman ligt.* Omdat deze sterrenbeelden de loop van de zon en de vier seizoenen op aarde aanduidden, kregen zij veel aandacht in de oude geschiedenis.

In het Oude Testament [89] zijn de vier dieren engelen van een hoge orde die Gods troon dragen en beschermen. Zij zijn verwant aan ‘cherubs’ [90] en aan ‘de vier engelen op de vier hoeken van de aarde die de vier winden van de aarde tegenhouden’ (7:1). Maar in Openbaring 4 is er geen aanduiding dat zij dezelfde wezens zijn als in Ezechiël. De symbolen zijn verwant, maar niet hetzelfde.

De aanduiding 'dier' [91] betekent iets anders dan de uitdrukking 'beest' in Openbaring 11:7 en 13:1,11. Deze dieren dienen God, terwijl de beesten de satan dienen. De positie van de dieren is in het centrum rondom de troon, als het ware op de trappen die aan de vier zijden van de troon omhoog voeren. Het feit dat de dieren vol ogen zijn, betekent dat zij alles zien wat er in de schepping gebeurt.

4:7 En het eerste dier leek op een leeuw, het tweede dier leek op een kalf, het derde dier had het gezicht als van een mens, en het vierde dier leek op een vliegende arend. [92]

Het getal '4' is het getal van de aarde of de wereld – de schepping [93] . De dieren in Openbaring (4:6-8) worden op een soortgelijke manier als 'de levende wezens' in Ezechiël beschreven [94] . Beiden worden met Gods troon geassocieerd, maar toch zijn zij niet hetzelfde. In sommige bijbelgedeelten worden de dieren van de engelen onderscheiden (5:11; 7:11) en dus zijn zij niet 'de serafs' van Jesaja 6:2-6 of 'de cherubs' van Ezechiël 10:20-21, maar lijken zij erop. Het volgende is mogelijk: De vierentwintig oudsten symboliseren de hemelse wezens die *de kerk/Gemeente voor Gods troon* vertegenwoordigen. Zo symboliseren de vier dieren *de hele schepping voor Gods troon* (4:8; 5:14). Beiden dragen bij aan de heerlijkheid van Gods troon in het centrum van het universum!

De dieren worden niet geïdentificeerd met vier aardse wezens, maar lijken erop. 'De leeuw' vertegenwoordigt de wilde dieren op de aarde en hun moed. 'De stier' vertegenwoordigt de huisdieren (vee) op de aarde en hun kracht. 'Het gezicht van een mens' vertegenwoordigt de mensheid en haar intelligentie. En 'de arend' vertegenwoordigt de vogels op de aarde en hun snelheid of scherpe zicht. De moedigste, sterkste, meest intelligente en snelste onder Gods hemelse wezens worden opgeroepen om God voortdurend te loven.

De Bijbel leert dat de hele schepping (4:8; 5:8,14; 7:11; 19:4) [95] *door Christus en voor Christus geschapen werd* [96] *. De vier dieren vertegenwoordigen de hele schepping voor God op zijn troon en aanbidden God. Zij vertegenwoordigen de sterren, de winden, de seizoenen, de planten, de dieren en de mens – kortom, de hele schepping.*

Deze schepping vormt de achtergrond voor de geschiedenis met al haar bloedige oorlogen en fantastische ontdekkingen. Ook vertegenwoordigt zij de heilsgeschiedenis waarin God zijn heilsplan ten uitvoer brengt!

Dus, de vier dieren symboliseren Gods schepping waarbinnen Gods heilsgeschiedenis zich voltrekt. Voor God is het heel belangrijk wat er in de schepping gebeurt! Het is zijn maaksel!

4:8a En de vier dieren hadden elk voor zich zes vleugels rondom en van binnen waren die vol ogen. [97]

'De vleugels' symboliseren mobiliteit en snelle verplaatsing in alle richtingen [98] . Er is geen plaats in de schepping waar zij niet heen kunnen vliegen [99] .

Al de ogen lijken op de nachtelijke hemel met zijn ontelbare sterren [100]. Zij symboliseren hier *de dieren die alles zien. Ze zijn als het ware Gods ooggetuigen. Niets in de schepping ontgaat hen* [101].

De boodschap van de vier dieren (4:6b-8). [102]

In het Oude Testament [103] zijn de vier dieren engelen van een hoge orde, cherubs, die Gods troon dragen en beschermen. De cherubs rond Gods troon prijzen Gods heiligheid en heerlijkheid die de aarde vervult [104].

In het Nieuwe Testament (4:6b-8a) zijn de vier dieren hemelse wezens die Gods schepping in alle volheid door heel de geschiedenis heen voor Gods troon vertegenwoordigen. *Zij vertegenwoordigen Gods schepping, maar aanbidden God als de God van de geschiedenis. Gods schepping vormt het theater voor*

Gods heilsgeschiedenis.

De schepping of de natuur is veel meer geïnteresseerd en betrokken in de gebeurtenissen van de geschiedenis dan wij vermoeden:

- Een ster wijst de weg naar de Verlosser die in Bethlehem geboren wordt[105].
- De schepping ziet met reikhalzend verlangen uit naar het openbaar worden van de kinderen van God [106]!
- Niet alleen het ontelbare aantal engelen in de hemel, maar ook de bergen en bomen in de schepping en elk schepsel op de aarde (5:11-14) sluiten aan bij de lofprijzing van God die op de troon zit en van het Lam dat geslacht is! "De hemel vertelt Gods eer, het gewelf verkondigt het werk van zijn handen. … Hun boodschap gaat uit tot aan het einde van de wereld[107]." "De bergen en de heuvels zullen voor uw ogen uitbreken in gejuich en alle bomen van het veld zullen in de handen klappen[108]."

De hele schepping aanbidt God die over de geschiedenis en vooral over de heilsgeschiedenis en de schepping heerst. De dieren aanbidden God terwijl Hij bezig is zijn geschiedenis van heil (verlossing) en oordeel uit te voeren in het verleden, heden en de toekomst!

De boodschap van de vier dieren is dat de hele schepping God aanbidt. Hij "die is en die was en die komt" was er vóór de schepping en vóór het begin van de geschiedenis. Nu heerst Hij over de schepping en de geschiedenis, en Hij zal alles in de schepping en de geschiedenis brengen tot de vervulling van zijn doel! Hij zal de schepping en de geschiedenis tot een betekenisvol einde brengen!

D. Openbaring 4:8b-11. Aanbidding in de hemel

1. De aanbidding van de vier dieren

4:8b Ze hadden geen rust en zeiden dag en nacht: Heilig, heilig, heilig is de Heere God, de Almachtige, die was, die is, en die komt (die steeds komende is)![109]

De hele schepping staat in dienst van God, staat gereed om de wil van God uit te voeren en prijst zijn heerlijke werkelijkheid! Zij looft God *aanhoudend en voor eeuwig*! God is het waard om door alle schepselen geprezen en aanbeden te worden!

De aanbidding van God is niet een uiterlijke religieuze activiteit. Het is in wezen een nimmer eindigende houding van ontzag, lofprijzing, overgave en toewijding aan God, die uitgedrukt wordt in je gebeden[110] *en in je dagelijkse levensstijl (gedrag)*.

Omdat de hele schepping voor de mens geschapen werd, nemen de vier dieren de leiding in de lofprijzing van God en reageren de 24 oudsten daarop. Met ontzag roemen zij zijn majesteit, grootheid en heiligheid [111].

Het woord 'heilig' heeft twee belangrijke aspecten. Het betekent: 'afzondering' van wat verkeerd en werelds is en 'toewijding' aan wat recht en hemels is. God is tegen alles wat zondig en slecht is. Hij is verbolgen over elke vorm van kwaad en is besloten zonde te straffen en het kwaad uit te roeien. Maar God is tegelijk toegewijd aan liefhebben, aan barmhartig zijn, aan heilig en rechtvaardig zijn! Zijn hart verlangt ernaar dat ieder mens anders gaat denken over Hem en de waarheid die Hij openbaart en dan rechtsomkeert maakt omdat dat beter voor hem is[112].

Driemaal 'Heilig!' betekent: 'heilig in de hoogste graad!' Gods heiligheid heeft z'n oorsprong in de eeuwigheid, wordt door de eeuwen heen gedragen en wijst in de richting van het komende laatste oordeel en de eeuwigheid.

God bestaat in alle eeuwigheid[113] en is de Schepper van alles. God is werkelijk in het heden en heerst over alles en allen. *Hij kwam in het verleden in de geschiedenis tot de mensen door Jezus Christus. Hij komt in het heden telkens weer tot de mensen door de Geest van Christus. En Hij zal in de toekomst uiteindelijk tot de mensen op de aarde komen met de wederkomst van Christus.*

In de hemel verkondigen de vier dieren (de vertegenwoordigers van de schepping) onophoudelijk het werkelijke bestaan van God en *zijn voortdurende komst tot ons*. En op aarde is het geschapen universum (het hemelgewelf met z'n ontelbare sterren) de constante vertelling/verkondiging van Gods werkelijke bestaan, zijn heerlijkheid en werken[114]. Wij mogen ernaar uitzien deze werkelijkheid van God in zijn schepping te ervaren en zijn komst te verwachten! God zal alles en allen in de schepping en in de geschiedenis brengen tot het doel dat Hij zich heeft voorgenomen. Hij zal alles en allen in de schepping en in de geschiedenis door verlossing en oordeel tot een zinvol einde brengen! "Hij had in zichzelf voorgenomen het geheimenis van zijn wil bekend te maken, om in de bedeling van de volheid van de tijden alles weer in Christus bijeen te brengen, zowel wat in de hemel als wat op de aarde is"[115].

2. De aanbidding van de vierentwintig oudsten

4:9 **En telkens wanneer de dieren heerlijkheid, eer en dank** *brengen* **aan Hem die** *blijvend* **op de troon** *zit* **en die leeft in alle eeuwigheid**[116]

4:10 *werpen* **de vierentwintig ouderlingen (NBV: oudsten) zich neer voor Hem die** *blijvend* **op de troon** *zit*, *aanbidden* **Hem die leeft in alle eeuwigheid, en** *werpen* **hun kronen neer vóór de troon**[117]

4:11 **en** *zeggen*: **U bent het waard, Heere, te ontvangen de heerlijkheid, de eer en de kracht, want U hebt** *eens en voor altijd* **alle dingen geschapen, en door Uw wil bestaan zij** *voortdurend* **en zijn zij** *voor eens en voor altijd* **geschapen.**[118]

God zit altijd al op de troon in het centrum van het universum en van de aarde. Hij is in alle eeuwigheid de levende God. De woorden, 'heerlijkheid brengen' betekenen Gods werkelijkheid, tegenwoordigheid, nabijheid en andere attributen met lof bekronen. De woorden, 'eer brengen' betekenen diep ontzag en respect voor God in de harten van mensen bewerken. De woorden, 'dank brengen' betekenen God met dankbaarheid waarderen als de Oorsprong, de Bron en de Bestemming van alles en allen[119].

Gods heerlijkheid wordt in beurtzang geprezen, door de verschillende groepen rondom Gods troon. Het beeld van de oudsten die op hun aangezicht voor Gods troon vallen en hun overwinnaarskransen voor Hem neerwerpen, symboliseert dat de gelovigen van het verloste Lichaam van Christus (het verloste volk van God) erkennen dat zij alles aan God te danken hebben. Hun geschapen bestaan, hun verlossing en hun uiteindelijke overwinning is alleen te danken aan Gods genade!

Als keizer Domitianus triomfantelijk een stad binnentrok eiste hij dat de mensen moesten schreeuwen, "U bent waardig! Caesar is dominus et deus" ("De keizer is heer en god")! Maar Christus openbaart in het boek Openbaring dat de keizers, koningen en regeerders van de tegenwoordige wereld (gesymboliseerd door 'het beest uit de zee') proberen om de troon van God over te nemen![120] De hele schepping en de kerk/Gemeente geven eer aan geen ander[121] en roepen dat deze God alleen heerlijkheid, eer en kracht mag ontvangen en dat alleen Hij 'Heer' en 'God' genoemd mag worden[122]! Er bestaat geen andere God dan de God die zich in de Bijbel openbaart![123]

‘Heerlijkheid’ geven is de uitstraling of openbaring van Gods majestueuze kenmerken, zoals liefde, heiligheid, gerechtigheid, trouw, almacht, enz. erkennen. ‘Eer’ en ‘kracht’ geven is met ontzag en eerbied voor de grootheid en macht of vermogen van God buigen. ‘Dankzegging’ is Gods goedheid en genadige barmhartigheid door zijn werken waarderen. Alleen God is werkelijk almachtig. Hij is de Bron van alle mogelijkheden buiten zichzelf om. Hij openbaart zichzelf zichtbaar in de schepping en manifesteert zich in de heilsgeschiedenis.

Deze woorden openbaren dat alles in de schepping en ook alles in de geschiedenis gebaseerd is op Gods wil! *Wat nog tot stand moet komen in de schepping en wat er nog moet gebeuren in de geschiedenis bestaat al in Gods denken! Dit is een andere manier om te zeggen: “God zit op de troon, Hij regeert en is soeverein. Hij heeft de hele wereld in zijn handen!”*[124] Jesaja zegt hierover: “De HEERE van de legermachten heeft gezworen: Voorwaar, zoals Ik het Mij voorgenomen heb, zo zal het gebeuren, en zoals Ik het besloten heb, zal het tot stand komen. … Want de HEERE van de legermachten heeft het besloten, wie zou het dan verijdelen? En zijn hand is uitgestrekt, wie zou die dan afwenden?”[125]

De kerk beantwoordt de lofprijzing van de schepping en prijst God die zijn wil, plan en doel binnen de schepping uitvoert totdat het eenmaal volledig en volmaakt uitgevoerd zal zijn! *Alle lofprijzing in de kerk/Gemeente en in het huisgezin is gebaseerd op Openbaring 4!* Door de vertegenwoordigers van de kerk in de hemel wordt de kerk als het ware boven de schepping uitgetild. Wanneer zij eenmaal volledig en volmaakt zal zijn, zal zij niet meer de strijd en ellende van deze tegenwoordige wereld ervaren. Maar in afwachting van deze uiteindelijke volledigheid wijdt de kerk alles wat zij van God ontvangen heeft in aanbidding toe aan God, valt op haar aangezicht voor God en werpt haar overwinnaarskransen voor Gods troon neer.

---

1 Μετα ταυτα ειδον (ορεω, οψομαι, ειδον, εορακα, ωφθην), και ιδου θυρα ηνεωγμενη (>ανοιγω)(deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd) εν τω ουρανω

2 Genesis 28:12-18

3 Ezechiël 1:1,28

4 Matteüs 3:16-17

5 Johannes 1:51

6 1 Timoteüs 2:5

7 Handelingen 7:55-56

8 Handelingen 10:11-16

9 2 Korintiërs 12:1-5

10 Hebreeën 4:16

11 Daar zijn schijndoodervaringen niet voor nodig.

12 και η φωνη η πρωτη ην ηκουσα (>ακουω) ως σαλπιγγος (η σαλπιγξ)(bazuin) λαλουσης (>λαλεω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd)(geluid maken) μετ εμου λεγων (deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd), Αναβα (αναβαινω)(gebiedende wijs, aoristus tijd) ωδε, και δειξω (>δεικνυμι)(toekomende tijd) σοι α δει (onvoltooid tegenwoordige tijd) γενεσθαι (>γινομαι)(infinitief aoristus) μετα ταυτα

13 **niet** wat in het verleden gebeurd is – *een beschrijving van historische gebeurtenissen*, tijdens de eerste eeuw n.Chr. (de visie van de historicus) en **ook niet** wat in de verre toekomst nog zal gebeuren – *een voorspelling van toekomstige gebeurtenissen* na de zogenaamde ‘opname van de gemeente’ en rondom de zogenaamde ‘verschijning’ van Christus (de visie van de futurist).

14 2 Korintiërs 3:18; zie 5:7

15 Kolossenzen 3:1-4

16 ευθεως εγενομην (>γινομαι) (aoristus tijd) εν πνευματι. και ιδου θρονος εκειτο (>κειμαι)(onvoltooid verleden tijd) εν τω ουρανω και επι τον θρονον καθημενος (>καθημαι)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd, nominatief mannelijk enkelvoud: “een/iemand die zit”.).

17 Handelingen 7:54-60; Matteüs 3:16

18 Matteüs 28:18; Efeziërs 1:20-23; 1 Petrus 3:22

19 Jesaja 40:25-26

20 Jesaja 6:1; Jeremia 3:16-17; Jeremia 14:21; Ezechiël 1:26; 43:7

21 Ook politieke en militaire gebeurtenissen en pandemieën in de wereld.

22 Psalm 138:8

23 και ο καθημενος ομοιος ορασει (η ορασις= voorkomen/verschijning) λιθω (ο λιθος)(steen) ιασπιδι και σαρδιω, και ιρις (=een regenboog/stralenkrans/Engels: halo) κυκλοθεν του θρονου ομοιο και ιρις (=een regenboog/stralenkrans/Engels: halo) κυκλοθεν του θρονου ορασει σμαραγδινω

24 Johannes 4:24

25 zie Exodus 28:17-20; Ezechiël 28:13

26 Efeze 3:10

27 Genesis 9:9-17

28 Johannes 3:16-18,36!

29 Romeinen 8:1 HSV

30 1 Koningen 22:19

31 Job 1:6

32 Psalm 110:1

33 NBV Jesaja 24:23

34 Daniël 7:9-10

35 Psalm 2

36 2 Timotheüs 3:12

37 Romeinen 8:28

38 Psalm 99:1; zie Matteüs 28:18; Efeze 1:20-22

39 Jezus Christus, God die de menselijke natuur heeft aangenomen, de Middelaar tussen God en de mensen. Zijn troon bestaat in eeuwigheid (Hebreeën 1:8)

40 Kolossenzen 3:1-4

41 Daniël 2:44; Hebreeën 12:26-29

42 Matteüs 28:19

43 Deuteronomium 6:4; Johannes 10:30; Johannes 14:11; 2 Korintiërs 3:16-17; Kolossenzen 2:9

44 Zie Psalm 107:32 “Laten zij Hem (de HEERE) roemen in de bijeenkomst (Kerk)(Hebreeuws: qahal, Grieks: ekklésia) van het volk en op de zetels van de oudsten (Hebreeuws: zekenim, Grieks: presbuteroi) Hem loven.

45 Zie Handelingen 20:17 (presbuteroi en ekklésia)

46 de Gezalfde van God, de Messias, Jezus Christus

47 Jesaja 55:12

48 Psalm 19:2

49 Romeinen 1:20

50 και κυκλοθεν του θρονου θρονους εικοσι τεσσαρες, και επι τους θρονους εικοσι τεσσαρας πρεσβυτερους καθημενους (deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd) περιβεβλημενους (>περιβαλλω)(deelwoord, voltooid tegenwoordige tijd) εν ιματιοις (το ιματιον) λευκοις, και επι τας κεφαλας αυτων στεφανους χρυσους

51 πρεσβυτεροι. Presbyters, later 'priesters'.

52 1 Kronieken 24:1-19

53 1 Kronieken 25

54 1 Kronieken 23:30-31

55 Hebreeën 1:14

56 Genesis 1:26; Hebreeën 2:8

57 Hebreeën 1:14

58 De behaalde overwinning blijft voor eeuwig voortbestaan, omdat het verlossingswerk bij de eerste komst van Christus "is volbracht en volbracht blijft" (Johannes 19:30) en de vernieuwing van alle dingen bij de wederkomst van Christus "geschied is en voor eeuwig geschied/voltooid blijft" (Openbaring 21:6). Beide werkwoorden staan in de voltooid tegenwoordige tijd (het perfectum).

59 Tiara is een soort pauselijk hoofddeksel.

60 zie Hebreeën 1:14

61 zie Romeinen 8:19

62 και εκ του θρονου εκπορευονται (onvoltooid tegenwoordige tijd) αστραπαι (η αστραπη)(bliksemstraal) και φωναι και βροντι (η βροντη)(donderslag)

63 Exodus 19:16; 20:18

64 Job 37:2-7,13b

65 Handelingen 2:1-4. Een geweldige windvlaag, tongen als van vuur, spreken in andere talen

66 zie Job 37:8-13a; Jesaja 29:6

67 zie J.H. Bavinck, En voort wentelen de eeuwen, 1952, pp. 125-127

68 Efeze 1:10

69 Romeinen 8:28

70 και επτα λαμπαδες (η λαμπας) πυρος καιομεναι (καιω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) ενωπιον του θρονου. α εισιν τα επτα πνευματα του θεου

71 het grondbeeld, type

72 Kolossenzen 2:17; Hebreeën 8:5; Hebreeën 10:1

73 Exodus 25:31-32

74 Exodus 27:20-21

75 Efeze 2:22; zie Johannes 14:16-18

76 Hebreeën 12:29

77 Titus 3:5

78 και ενωπιον του θρονου ως θαλασσα υαλινη ομοια κρυσταλλω

79 zie Psalm 89:7-10; Psalm 93:2-4; Psalm 144:6-7; Jesaja 8:7; Jesaja 17:12-14; Daniël 7:17,23; Zacharia 10:11

80 Exodus 30:17-21; 1 Koning 7:23-26

81 zie Hebreeën 4:16

82 Exodus 13:21-22; Exodus 14:19,24-28

83 Exodus 14:28

84 Exodus 15:1b

85 Romeinen 5:1

86 Johannes 14:3

87 NIV four living creatures

88 και εν μεσω του θρονου και κυκλω του θρονου τεσσαρα ζωα (το ζωον) γεμοντα (>γεμω)(onvoltooid tegenwoordige tijd) οφθαλμων εμπροσθεν και οπισθεν

89 Ezechiël 1

90 Psalm 18:11

91 NIV 'living creature'.

92 και το ζωον το πρωτον ομοιον λεοντι, και το δευτερον ζωον ομοιον μοσχω (ο μοσχος)(kalf, jong stier), και τον τριτον ζωον εχων το προσωπον ως ανθρωπου, και το τετερτον ζωον ομοιον αετω (ο αετος)(arend) πετομενω (onvoltooid tegenwoordige tijd)

93 Denk aan noord, zuid, oost, west

94 Ezechiël 1:5,6,10,18

95 Psalm 19:1-6; Psalm 148:1-14; Jesaja 43:7; Jesaja 55:12; Romeinen 1:19-20

96 Kolossenzen 1:16

97 και τα τεσσαρα ζωα, εν καθ εν αυτων εχων ανα (elk, een voor een, distributief gebruik van het voorzetsel) πτερυγας (η πτερυξ) εξ, κυκλοθεν (rondom) και εσωθεν (van binnen) γεμουσιν (>γεμω)(vol van) οφθαλμων. NIV: "covered with eyes all around, even under his wings".

98 Ezechiël 1:12,17

99 zie Psalm 139:5-10

100 zie Psalm 148:3 –"Loof Hem alle lichtende sterren!"

101 zie Psalm 139:1-4; Hebreeën 4:13

102 cf. Bavinck pp. 127-131

103 Ezechiël 1

104 Jesaja 6:3

105 Matteüs 2:9

106 Romeinen 8:19

107 Psalm 19:1-7

108 Jesaja 55:12

109 και αναπαυσιν ουκ εχουσιν (onvoltooid tegenwoordige tijd) ημερας και νυκτος λεγοντες (onvoltooid tegenwoordige tijd) αγιος, αγιος. αγιος κυριος ο θεος ο παντοκρατωρ ο ην (onvoltooid verleden tijd) και ο ων (onvoltooid tegenwoordige tijd) και ο ερχομενος (deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd)

110 verschillende soorten van gebeden: stil gebed, gebed met woorden/gedichten/zang/muziekinstrumenten/dans/mime, hoe je je kleedt, verzorgt en gedraagt, waar je je aan geeft, wat je doet, enz. enz.

111 Jesaja 6:3

112 Exodus 34:6-7; zie Matteüs 11:28-30

113 Johannes 1:1

114 Psalm 19:2

115 Efeze 1:9-10

116 και οταν δωσουσιν (toekomende tijd) τα ζωα δοξαν και τιμην και ευχαριστιαν τω καθημενω (>καθημαι) (onvoltooid tegenwoordige tijd) επι τω θρονω, τω ζωντι (>ζαω)(deelwoord, onvoltooid tegenwoordige tijd) εις τους αιωνας των αιωνων

117 πεσουνται (>πιπτω)(toekomende tijd) οι εικοσι τεσσαρες πρεσβυτεροι ενωπιον του καθημενου (>καθημαι) επι του θρονου και προσκυνησουσιν (>προσκυνεω)(toekomende tijd) τω ζωντι (>ζαω) εις τους αιωνας των αιωνων, και βαλουσιν (>βαλλω) (toekomende tijd) τους στεφανους αυτων ενωπιον του θρονον λεγοντες (>λεγω)(onvoltooid tegenwoordige tijd)

118 Αξιος ει (onvoltooid tegenwoordige tijd), ο κυριος και ο θεος ημων, λαβειν (>λαμβανω)(aoristus tijd) την δοξαν και την τιμην και την δυναμιν, οτι συ εκτισας (>κτιζω)(aoristus tijd)(scheppen) τα παντα, και δια το θελημα σου ησαν (>ειμι)(bestaan) (onvoltooid verleden tijd) και εκτισθησαν (>κτιζω)(aoristus tijd)

119 Romeinen 11:36

120 Denk aan alle autoritaire leiders van landen in de wereld vandaag en hun uitspraken.

121 Jesaja 42:8God zegt, “Mijn eer zal Ik aan geen ander geven!”

122 1 Korintiërs 12:3

123 Jesaja 43:10-11; Jesaja 44:6; Jesaja 45:5. “Vóór Mij is er geen God geformeerd en ná Mij zal er geen zijn… Ik ben de Eerste en Ik ben de Laatste. Buiten Mij is er geen God!”

124 Spiritual: “He’s got the whole wide world … in his hands!” “He’s got you and me … in his hands!”

125 Jesaja 14:24,27